UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2023/1881

z 10. mája 2023

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) za rozpočtový rok 2021

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za rozpočtový rok 2021,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0131/2023),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) predstavoval konečný rozpočet Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) na rozpočtový rok 2021 sumu 129 179 801,95 EUR, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje nárast o 25,39 %, predovšetkým z dôvodu dodatočných zdrojov poskytnutých v súvislosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 ([2]); keďže rozpočet úradu pochádza najmä z rozpočtu Únie;

B. keďže Dvor audítorov v svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky úradu za rozpočtový rok 2021 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uvádza, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka úradu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2021 prinieslo mieru plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku na úrovni 99,99 %, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje mierne zvýšenie o 0,01 %; poznamenáva, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku bola 88,85 %, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje zvýšenie o 0,44 %;

Výkonnosť

2. konštatuje, že pracovný plán úradu na rok 2021 bol vykonaný v rámci stratégie na rok 2020, ktorú sa správna rada rozhodla predĺžiť o ďalší rok v dôsledku pandémie SARS-CoV-2;

3. berie na vedomie vykonávanie pracovného programu úradu a dobrú úroveň dosiahnutých výsledkov, pokiaľ ide o kľúčové ukazovatele výkonnosti a výsledky úradu; konštatuje, že úrad v roku 2021 zrevidoval svoj výkonnostný rámec a svoje kľúčové ukazovatele výkonnosti s cieľom zosúladiť ich o so stratégiou úradu do roku 2027 prijatou v roku 2021 a vykonal zmeny v súvislosti s nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) 2019/1381; okrem toho berie na vedomie zvýšenú zodpovednosť úradu voči občanom Únie aj po nadobudnutí účinnosti zmeny nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([3]); ďalej konštatuje, že úrad prijal svoj programový dokument na roky 2022 – 2024;

([1]) Ú. v. EÚ C 141, 29.3.2022, s. 69.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 z 20. júna 2019 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika na úrovni EÚ v potravinovom reťazci, a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) 2015/2283 a smernica 2001/18/ES (Ú. v. EÚ L 231, 6.9.2019, s. 1).

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

4. konštatuje, že znížením priorít niektorých činností pôvodne plánovaných na to, aby bol úrad pripravený na zmeny súvisiace s nariadením (EÚ) 2019/1381, vzniklo oneskorenie prenesené do roku 2021, čo spôsobilo oneskorenie v oblasti zvyšovania efektívnosti; vyzýva úrad, aby podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere;

5. víta úsilie úradu o posilnenie spolupráce s inými agentúrami Únie, najmä so zameraním na dva aspekty, a to spoločné využívanie grantov a potrieb v oblasti verejného obstarávania, s cieľom umožniť identifikáciu postupov spoločného obstarávania a spoločné využívanie technológií a zdrojov na prispôsobenie spoločných IT riešení; berie na vedomie najmä to, že úrad uskutočnil koordinačné činnosti s Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb, Európskou chemickou agentúrou a Európskou agentúrou pre lieky;

6. zdôrazňuje skutočnosť, že v roku 2021 úrad dokončil 704 otázok prostredníctvom vedeckých výstupov, technických správ a podporných publikácií, čo je o 81 menej než plánovaných 785;

Personálna politika

7. konštatuje, že k 31. decembru 2021 bol plán pracovných miest naplnený na 98,16 %, pričom z 380 pracovných miest povolených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní s 354 schválenými pracovnými miestami v roku 2020) boli vymenovaní 5 úradníci a 368 dočasných zamestnancov; konštatuje, že v roku 2021 úrad okrem toho zamestnával 140 zmluvných zamestnancov a 12 vyslaných národných expertov; ďalej konštatuje, že úrad získal 33 nových pracovných miest na vykonávanie nariadenia (EÚ) 2019/1381;

8. víta rodovú rovnováhu medzi členmi vrcholového manažmentu úradu, keďže traja z piatich členov (60 %) sú ženy; berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi členmi správnej rady úradu, keďže 12 z 15 členov (80 %) sú muži; berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi zamestnancami úradu celkovo, keďže 285 zo 467 zamestnancov (61,03 %) sú ženy;

9. víta novú stratégiu úradu týkajúcu sa vytvorenia značky zamestnávateľa, ktorá obsahuje jasný opis jeho hodnotových ponúk, ako sú okrem iného pružné pracovné podmienky a podpora premiestňovania, s cieľom zlepšiť cielené šírenie informácií o voľných pracovných miestach úradu v nedostatočne zastúpených krajinách; konštatuje, že úrad plánuje vytvoriť nové webové sídlo o kariére; konštatuje, že úrad sa zameriava najmä na zvýšenie svojej viditeľnosti, v čom ho podporuje oddelenie pre komunikáciu a partnerstvo, sieť agentúr EÚ, ako aj ďalšie medzinárodné agentúry a partnerské organizácie; vyzýva úrad, aby podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere;

10. berie na vedomie určité obmedzenia pri uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa telepráce, ktoré nedávno navrhla Európska komisia a ktoré úrad analogicky uplatňuje, najmä pokiaľ ide o čiastočnú teleprácu mimo krajiny zamestnania; vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že súčasné obmedzené pravidlá týkajúce sa telepráce v zahraničí by mohli mať vplyv na atraktívnosť úradu pri nábore uchádzačov z rôznych členských štátov, ktorí sa chcú zapojiť do činnosti úradu; požaduje väčšiu flexibilitu pri uplatňovaní týchto pravidiel, čo by pomohlo zvýšiť atraktívnosť úradu a viedlo k lepšiemu vyváženiu štátnej príslušnosti jeho zamestnancov;

11. berie na vedomie, že úrad má zavedenú politiku v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania psychickému a sexuálnemu obťažovaniu, ktorá zahŕňa dôverných poradcov dostupných pre všetkých zamestnancov;

12. pripomína, že je dôležité vypracovať dlhodobú politiku ľudských zdrojov v oblasti rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, celoživotného kariérneho poradenstva a ponuky špecifických možností odbornej prípravy na kariérny rozvoj, rodovej rovnováhy na všetkých personálnych úrovniach, telepráce, práva na odpojenie sa, zlepšenia geografickej rovnováhy s cieľom mať primerané zastúpenie zo všetkých členských štátov a náboru a integrácie osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zabezpečiť, aby sa s nimi zaobchádzalo rovnako a aby sa široko podporovali príležitosti pre nich;

Verejné obstarávanie

13. konštatuje, že v roku 2021 úrad riadil 116 postupov verejného obstarávania a jeho Výbor pre verejné obstarávanie preskúmal 16 spisov s cieľom overiť zákonnosť a správnosť hlavných postupov verejného obstarávania pred podpísaním navrhovanej zmluvy; konštatuje, že v prípade všetkých 16 spisov mohol Výbor pre verejné obstarávanie v rámci svojej poradnej funkcie s primeranou istotou overiť, či sú postupy verejného obstarávania a výsledné zmluvy správne a zákonné;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

14. berie na vedomie existujúce opatrenia a pokračujúce úsilie úradu o zabezpečenie transparentnosti, prevencie a riešenia konfliktov záujmov a ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že úrad naďalej nezverejňuje životopisy členov svojej správnej rady na internete; vyzýva úrad, aby v tomto smere prijal opatrenia;

15. konštatuje, že úrad v roku 2021 identifikoval a riešil 9 prípadov konfliktu záujmov na úrovni ročných vyhlásení o záujmoch týkajúcich sa externých expertov; konštatuje, že úrad sa po vyhodnotení vyhlásenia o záujmoch rozhodol neprijať jedného predbežne vybraného uchádzača; konštatuje, že úrad okrem toho identifikoval tri konflikty záujmov na úrovni postupov verejného obstarávania a udeľovania grantov a zabránil im; vyzýva úrad, aby pokračoval v svojom úsilí o identifikáciu a riešenie konfliktov záujmov vrátane potenciálnych konfliktov záujmov a aby o tom informoval orgán udeľujúci absolutórium;

16. vyzýva úrad, aby zabezpečil, že všetci členovia vedenia a poradcovia, ich náhradníci a ďalší odborníci riadne predložia výročné vyhlásenia o záujmoch; vyzýva úrad, aby zabezpečil vysokú úroveň dodržiavania pravidiel týkajúcich sa konfliktu záujmov a transparentnosti vo všetkých svojich činnostiach;

17. konštatuje, že úrad na rok 2022 plánoval prijať nový prístup po skončení služobného pomeru, ktorý zahŕňa kritériá a postup na ukončenie prístupu zamestnancov odchádzajúcich zo služby k dôverným informáciám; žiada úrad, aby informoval o ďalšom vývoji v tomto smere;

18. trvá na tom, že treba zaviesť systematickejšie pravidlá týkajúce sa transparentnosti, nezlučiteľnosti, konfliktu záujmov, nezákonného lobingu a javu otáčavých dverí; vyzýva úrad, aby posilnil svoje mechanizmy vnútornej kontroly a zriadil vnútorný protikorupčný mechanizmus;

Vnútorná kontrola

19. konštatuje, že úrad vykonal posúdenie svojich systémov vnútornej kontroly za vykazovaný rok a dospel k záveru, že celkovo sa všetky zložky a zásady vnútornej kontroly uplatnili a fungovali podľa pôvodného zámeru; víta, že úrad napriek tomu identifikoval niekoľko opatrení na ďalšie posilnenie riadenia citlivých informácií a na zabezpečenie účelného riadenia rizík, mechanizmov vnútornej kontroly zvýšených finančných prostriedkov v dôsledku nariadenia (EÚ) 2019/1381;

20. konštatuje, že Útvar pre vnútorný audit (IAS) vykonal audit posudzovania a prijímania vedeckých výstupov v oblasti zložiek a balenia potravín v roku 2020, pripomienka bola vykonaná a úrad ju považuje za splnenú;

21. konštatuje, že v roku 2021 IAS vydal záverečnú správu o postupoch verejného obstarávania a udeľovania grantov v úrade za roky 2019 – 2020; konštatuje, že IAS dospel k záveru, že rámec riadenia, riadenia rizík a vnútornej kontroly, ktorý úrad zaviedol pre svoje postupy verejného obstarávania a udeľovania grantov, je primerane navrhnutý, efektívny a účinný, a preto poskytuje primeranú istotu, že sa dosiahli kľúčové ciele vnútornej kontroly; poukazuje na to, že IAS vydal tri dôležité odporúčania; vyzýva úrad, aby podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere;

22. pripomína, že je dôležité posilniť systémy riadenia a kontroly s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie úradu; dôrazne trvá na požiadavke účinných systémov riadenia a kontroly, aby sa predišlo možným prípadom konfliktu záujmov, chýbajúcim *ex ante*/*ex post* kontrolám, neadekvátnemu riadeniu rozpočtových a právnych záväzkov a neoznamovaniu skutočností do registra výnimiek;

23. konštatuje, že nápravné opatrenia na základe pripomienok Dvora audítorov z roku 2020 boli dokončené; pripomína, že je potrebné dokončiť nápravné opatrenia v nadväznosti na pripomienky Dvora audítorov z roku 2017, najmä posilniť nezávislosť účtovníka tým, že sa bude priamo zodpovedať riaditeľovi úradu;

Digitalizácia a zelená transformácia

24. berie na vedomie vývoj v oblasti poskytovania transakčných služieb, digitálnej spolupráce a technologického plánu úradu; berie na vedomie cieľ úradu vytvoriť modernejšie a pružnejšie pracovné prostredie prostredníctvom investícií do IT, ktoré sa uskutočnili v rámci predchádzajúceho technologického plánu a ktoré pomohli zabrániť vážnym narušeniam činnosti úradu počas pandémie ochorenia COVID-19; víta projekt digitálnej spolupráce zameraný na zlepšenie výmeny poznatkov a odborných znalostí v rámci sietí zamestnancov, odborníkov a zainteresovaných strán úradu; konštatuje, že projekt digitálnej spolupráce prekročil cieľ 170 aktívnych skupín v oblasti sociálnej spolupráce v roku 2021, keď mal 204 aktívnych skupín;

25. berie na vedomie zavedenie IT nástroja s názvom „complete DoI IT solution“ zameraného na vykonávanie činností súvisiacich s nezávislosťou vrátane preverovania vyhlásení o záujmoch, na ktoré sa vzťahujú pravidlá úradu o nezávislosti; so znepokojením konštatuje, že nové IT riešenie sa stretlo s technickými problémami, ktoré negatívne ovplyvnili vykonávanie týchto činností; vyzýva úrad, aby podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere;

26. pripomína dôležitosť zvýšenia digitalizácie úradu, pokiaľ ide o jeho vnútornú prevádzku a riadenie, ale aj zámer urýchliť digitalizáciu postupov; zdôrazňuje, že agentúra by mala byť v tejto súvislosti naďalej aktívna, aby sa zabránilo digitálnej priepasti medzi agentúrami; upozorňuje však na potrebu prijať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, aby sa predišlo akémukoľvek ohrozeniu online bezpečnosti spracúvaných informácií;

27. nabáda úrad, aby úzko spolupracoval s agentúrou ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť a tímom CERT-EU (tím reakcie na núdzové počítačové situácie v európskych inštitúciách, orgánoch a agentúrach) a pravidelne posudzoval riziká svojej IT infraštruktúry a zabezpečil pravidelné audity a testy svojej kybernetickej obrany; navrhuje, aby sa všetkým zamestnancom úradu vrátane vedenia ponúkali pravidelne aktualizované programy odbornej prípravy týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti;

Kontinuita činností počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19

28. konštatuje, že v roku 2021 úrad pokračoval vo svojej činnosti a bol schopný plniť svoj pracovný program napriek vplyvu pandémie ochorenia COVID-19; konštatuje, že úrad pozastavil služobné cesty svojich zamestnancov, ako aj fyzické zasadnutia a podujatia a uprednostnil virtualizáciu, čím znížil rozpočet výdavkov v príslušných rozpočtových riadkoch v porovnaní s rozpočtovým rokom 2020; okrem toho konštatuje, že návrat zamestnancov do kancelárií bol odložený a bola podporovaná telepráca; nabáda úrad, aby využil skúsenosti s cestami zamestnancov na lepšiu organizáciu stretnutí a úloh, ktoré by sa v budúcnosti mohli vykonávať efektívnejšie na diaľku než osobne;

29. konštatuje, že úrad v roku 2021 začal používať elektronický modul pre prijímanie zamestnancov v nástroji Taleo Recruitment Tool, ktorý riadi a podporuje prijímanie zamestnancov a stážistov prostredníctvom automatizovaného riešenia, ktoré bolo ďalej prispôsobené pandemickej situácii;

Ďalšie pripomienky

30. berie na vedomie úsilie úradu o zvýšenie informovanosti širokej verejnosti o bezpečnosti potravín prostredníctvom zavedenia prvej celoúnijnej digitálnej komunikačnej kampane v roku 2021, ktorej cieľom je dostupným spôsobom vysvetliť vedecké poznatky o bezpečnosti potravín v EÚ a pomôcť prijímať informované rozhodnutia o výbere potravín; konštatuje, že kampaň sa uskutočnila v partnerstve s príslušnými orgánmi členských štátov a bola priamo zameraná na nešpecializované publikum; s uznaním berie na vedomie pozitívne výsledky posúdené v rámci hodnotiaceho prieskumu po kampani;

31. zdôrazňuje, že rýchle povoľovanie udržateľných kŕmnych doplnkových látok a udržateľných alternatív k pesticídom zohráva dôležitú úlohu pri dosahovaní ambícií stratégie Z farmy na stôl; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dostatočné kapacity, pokiaľ ide o zamestnancov a ich príslušné odborné znalosti, sú nevyhnutné na to, aby sa zabránilo oneskoreniam v postupoch podávania žiadostí a hodnotenia pri schvaľovaní udržateľných kŕmnych doplnkových látok a udržateľných alternatív k pesticídom;

32. pripomína, že v roku 2021 Európsky parlament prijal šesť námietok proti dovozu geneticky modifikovaných plodín určených na výrobu potravín a krmív; zdôrazňuje, že jedným z dôvodov týchto námietok sú nedostatky v posúdení rizika, ktoré vykonala skupina úradu pre geneticky modifikované organizmy; naliehavo vyzýva úrad, aby urýchlene riešil a odstránil tieto nedostatky;

33. upozorňuje na pretrvávajúce nedostatky v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, najmä, ale nie výlučne, v súvislosti s prepravou živých zvierat; v tejto súvislosti víta začatie práce na významnej sérii mandátov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat, najmä prepravy zvierat, ktoré budú podkladom pre nové právne predpisy pripravované v tejto oblasti;

34. vyzýva úrad, aby naďalej rozvíjal svoje synergie (napríklad v oblasti ľudských zdrojov, správy budov, IT služieb a bezpečnosti) a posilnil svoju spoluprácu, výmenu osvedčených postupov a diskusiu o oblastiach spoločného záujmu s ostatnými agentúrami Únie s cieľom zvýšiť efektívnosť;

35. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 10. mája 2023 ([4]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([4]) Prijaté texty, P9_TA(2023)0190.